

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 154 (2716) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 július 8

Több helyen áttörték a Stalin-vonalat a németek

A honvédeink átkeltek a Szerethen és a Pruth előtt állanak

A német haderő Leningrád, Kiev, Moszkva küszöbén

Budapestről jelenti a MTI: A Mai Nap írja: Moszkvából Ankarába érkezett diplomaták szerint Stalin magánbeszélgetések során kijelentette, hogy lehetségesnek tartja Leningrád és Moszkva megszállását, azonban a harcot nem adja fel. Moszkvában olyan intézkedések tapasztalhatók, amelyek világosan mutatják, hogy a szovjet kormány számol azzal, hogy el kell hagyni Moszkvát.

Berlnből jelenti a NTI: „A lemergi pokol” címmel számol be a „Die Tat” berlini tudósítója — aki több semleges lap tudósítójával együtt Lemberben volt — a szovjet által okozott borzalmakról. A lap tudósítók valamennyien kivétel nélkül megrendültek attól a látványtól, amelyben részük volt Lembergen.

A rendőrségen, a vizsgálati fogházban, a GPU laktanyában 7000 férfit és nőt zsúfoltak össze.

Valamennyiüket a német-szovjet háború kitérősekor tartóztatták le. Ezek kizárólag ukránok voltak, akiket ukrán nemzeti érzületük miatt vetettek börtönbe.

Szombaton — egy héttel ezelőtt, mikor egyre tarthatlanabbá vált a szovjet katonák helyzete Lembergen — írja a svájci tudósító —

a GPU nem sokkal az orosz visszavonulás előtt vérfürdőt rendezett. A semleges sajtótudósítók nem emlékeznek rá, hogy valaha a világ bármely részében ilyen borzalmas vérfürdő játszódott volna le.

A rendőrségen 20-as csoportokban ferelték be őket a szűk cellákba, majd gépuska és géppisztoly sortűzzel leöldösték őket. Legtöbbjük csak megsérült, ezeket később mérsárolták le. A vizsgálati fogházban eleveneket és holtakat dobta egymás mellé a földalatti pincékbe és befalazták őket, majd az egész fogházat felgyújtották. A semleges lap tudósítók csak úgy tudtak belépni a borzalmak helyére, hogy kölnivízzel itatott zsebkendőt tartottak arcuk elé. Csak Lembergen mintegy 2000—2500 embert gyilkoltak meg. Az előbb említett háromfogházban 700 holttestet hoztak napvilágra, közöttük több gyereket. (MTI)

ELUTAZTAK A SZOVJET FRONTRA A HORVÁT ÖNKÉNTESEK

Zágrábból jelenti a NTI: Pavelics államfő tegnap búcsúztatta a Szovjet elleni háborúba induló repülő önkéntesek első csoportját. Az államfő beszédében hangoztatta, hogy büszkén látja harcba indulni a horvát önkénteseket, akik Európa ellenségei és egyúttal Horvátország ellenségei ellen indulnak. (MTI)

Hágából jelenti (Stefani): Hollandiában, mint minden európai országban, bolsevistaellenes önkéntes csapatok vannak alakulóban. A mozgá-

mat politikai pártok és volt tisztek kezdeményezték. Hágában és 82 vidéki helységben toborzó irodákat létesítettek. A jelentkezés nagyarányú. (MTI)

Berlnből jelenti a MTI: Illetékes katonai helyről közlik, hogy Minszk környékén bolsevista csapatok megtá-

madtak német egészségügyi katonákat, akit szovjet sebesülteket igyekeztek megmenteni. Egy védő vonal áttörése után a német egészségügyi katonák azonnal megkezdték a sebesültek keresését. A bolseviki katonák közvetlen közelről tüzeltek a német egészségügyi katonákra. A sebesült szovjet katonák közül is áldozatul estek a támadásnak. Több német egészségügyi katona is megsebesült. Egy német gyalogos osztag gyors közbelépése mentette meg az egészségügyi csomag katonáit.

Honvédeink továbbra is lendületesen törnek előre

Budapestről jelenti a MTI: A honvéd vezérkar főnöke közli: **Gyorsan mozgó csapataink továbbra is lendületesen törnek előre. Átkeltek a Szereth folyón és felderítő részükkel a Prut folyót közelítették meg. — Eddigi veszteségeink csekélyek.**

Rómából jelenti a Stefani: Magyarország és a Szovjetunió közt június 27-én beállt hadiállapot után Magyarország a Kárpátok járhatatlan övezetében 200 kilométeres arcvonalon szakadékos, hegyes, fenyőerdőkkel borított terepen kezdte meg a támadást a jól megerősített ellenséges állások ellen. A magyar erők saját eszközeikkel harcoltak és 4 támadó oszlopuk külön-

külön haladt előre. A támadás az utak megromlása és sok hid felrobbantása ellenére gyorsan haladt előre és a kitűnő honvéd csapatok minden ellenállást legyőzve, mindenütt megverték az ellenséget és július 5-én csapdakkal teli terepen áthaladva, eljutottak a sikságra, majd elérték a magyar határtól több mint száz kilométerre lévő Dnyeszter folyót. (MTI)

Budapestről jelenti a MTI, az Új Nemzedék írja:

Berlnből jelenti: **A legutóbbi német hadijelentés kiegészítéseképpen közlik, hogy a német csapatok a Stalina vonalhoz közelednek, sőt egyes helyeken át is törtek. Hétfőn illetékes körökben azt mondták, hogy ez a vonal, amely egyébként a szovjet utolsó megerősített vonala Európában, főképp a széles folyókra támaszkodik. A folyók mentén sok helyen erős bunkerokat építettek a szovjet csapatok az átkelés megakadályozására.**

Anglia szerint: Amerikának emberanyagot kell latbavetni, ha meg akarja nyerni a háborút

Budapestről jelenti a MTI, a Pest írja:

Ankarából jelenti, hogy Moszkvából érkező jelentés szerint az Egyesült Államok és Nagybritannia ottani nagykövetségei lázasan folytatják az előkészületeket az elköltözésre. Egyre érkeznek a nagykövetség épületei elé a hatalmas tehergépkocsik, amelyeket iratokkal raknak meg és ismeretlen helyre szállítanak. Beavatottak szerint nem tartják lehetetlennek, hogy a moszkvai körzetet katonai övezetnek nyilvánítsák és ez esetben minden külföldi követségnek el kell hagyni Moszkvát. A brit és amerikai követségek talán erről szereztek értesülést és időben el akarják szállítani okmányait.

Stockholmból jelenti a NTI: Auchinleck tábornok, a középkelety angol haderő főparancsnoka hétfőn fogadta a sajtótudósítókat — jelenti egy angol hírszolgálati ügynökség Kairóból. Kijelentette, hogy a maga részéről szükségesnek tartja, hogy Amerika emberanyagot vessen latba, ha a háborút valóban és nem félig-meddig

akarják megnyerni. Mindig az volt a meggyőződése, hogy a háborút Európában kell megnyerni és pedig német földön épp ezért vált az amerikai emberanyag éppoly fontosnak, mint az elmúlt világháborúban. A maga részéről meglehetősen érzi magát Középkeleten. (MTI)

Párizsból jelenti a NTI: Marcel Deat kijelentette, hogy Franciaországnak nem szabad félreállni a bolsevizmus ellen folyó harcban, mert ez a küzdelem nemcsak Németország sorsát dönti el, hanem Európáét és azzal Franciaországot is. A francia önkéntes légic megalakítása nagyszabású forradalmi tény lesz és a bolsevista anarchia ellen irányul egyaránt. (MTI)

A NÉMET HADERŐ LENINGRÁD, KIEV ÉS MOSZKVA KÜSZÖBÉN

Rómából jelenti a MTI: A Popolo d' Roma megjegyzezzel kíséri a brit propagandának az elmúlt 24 órában kifejtett erőfeszítéseit és hangoztatja, hogy az angolok kétségtelenül látják azt a pillanatot, amikor a szovjet hadjárat kérdésében megismeri a világ a valóságot. Ezért természetesen hogy az angol lapok és a londoni rádió engedelmeskedik a kiadott jelentéseknek, amely szerint

el kell készülni a szovjet vereségre. London kénytelen volt elismerni, hogy a németek naponta 40 kilométeres gyorsasággal haladnak

és a németek gyorsasága ezen a héten nagyobb volt, mint a hadjárat első hét napja alatt. Londonnak azt is el kellett ismerni, hogy ma már

a németek Leningrádot, Kievet és Moszkvát közvetlenül fenyegetik.

NÉMET BOMBATÁMADÁS A SZUEZI CSATORNA ELLEN

Berlnből jelenti a NTI: Július 6-án virradó éjjel német harcigépek támadást intéztek a Szezei csatorna ellen. Különböző nagyságu bombákat dobtak le és több találatot figyeltek meg. A német légerő kötelékei újra jó eredménnyel támadták Alexandria hadifortosságú célpontjait. Különböző nagyságu bombák érték a raktárakat, kikötő berendezéseket és a teher pályaudvart. (MTI)

FRANCIAORSZAG A MEGSZÁLLÁSI KÖLTSÉGEK LESZÁLLÍTÁSÁT KÉRI

Zürichből jelenti a Budapesti Tudósító: A Neue Zürcher Zeitung vichyi tudósítója jelenti, hogy Darlan tenger-nagy hétfőn különvonaton Párizsba érkezett. Ugyanaz nap érkezett Párizsba Abetz német nagykövet, aki néhány napot Berlinben töltött. Darlan valószínűleg a megszállás költségeinek leszállításáról fog tárgyalni; Abetz német nagykövettel. E költségek összege napi 400 millió frank. (MTI)

„RONGY NÉLKÜL NE LÁSSALAK MEG BENNETEKET“

Dicséretre méltó hazafias kötelességet teljesítenek a lelkes diákkapitáros leányok

Nagyvárad. Saját tud. A Zrinyi Ilona Kereskedelmi leányiskolában nyoma sincs a szünidei csendnek. Ellenkezőleg, a növendékek olyan meglepően lázas tevékenységet művelnek, amely példával szolgálhat valamennyi váradi iskolának.

Már a Főutcán feltűnt az az eddig szokatlan jelenet, hogy két kereskedelmista urilány egy hatalmas zsákot cipel; amelyből rongyfoszlányok csüngtek ki, bizonyítva, hogy abban a nemes munkában fáradoznak, mely a magyar nemzet érdekeit szolgálja. — Őszinte elismeréssel hajlunk meg, amikor megtudjuk, hogy ez a dicséretre méltó öntudatos munka a nagyváradi diákkapitáros csoportlénységének a kedvencmunkája és végrehajtói pedig azok a lelkes magyar leányok, akik méltóan Zrinyi Ilona nevéhez, fáradságtalanul és lelkesülten dolgoznak a magyar nemzet hívé szavára.

ÓCSKAVAS, RONGY S PAPIRHULLADÉKGYŰJTEMÉNY A TANTERMEKBEN

A szorgalmas munka hírére felkerestük a kereskedelmi iskolát s alkalomunk volt személyesen meggyőződni arról a lelkesültségről, mely az intézet növendékeinek körében uralkodik. Az előcsarnokban szembetűnő helyen van idézve a Krományzó Ur felhívása: „Gyermekeinkbe, ifjúságainkba bele kell nevelni az érdeklődést a gazdasági élet iránt s a vonzódást a szabadpályák felé“.

Hasznos Imre, az intézet igazgatója atyai jóindulattal gyámlik a kedves szorgalmaskodó leánysereg felett.

A gyűjtési akció szellemi vezetője Abrahamné György Ildikó csodálatos lelkesültséggel buzdítja és irányítja a rongy, ócskavas, csont és papírhulladékok összeszedését s hogy ennek a munkának milyen eredménye van, látható bizonyítéka az a gyűjtemény, mely három teremben van felhalmozva.

Az iskolás leányok házról-házra járnak gyűjteni és a legtrikább eset az, amikor előfordul az, hogy valahonnan üres kézzel távozzanak. A hulladékok és ócskaságoknak megállapított árán megfizetik az „árut“, legtöbb esetben azonban a hazafias érzelmű magyarok nem fogadják el a pénzt. A gyűjtés tehát nem kényoradomány s éppen ezért a közönség megértéssel és szívesen fogadja a gyűjtők fáradozását.

A gyűjtés irányítását végző tanárnő ötletesen oldotta meg a gyűjtési munka fokozását azzal, hogy versenyfutó kislány ábrákkal jelzi az osztályok szorgalmát, mindig az az osztály száma vezet, mely a legtöbbet gyűjtött. Ez a verseny természetesen határozottan sarkalja az osztályokat.

Örömmel állapítjuk meg, hogy Németország és Olaszország példája után hazánkba is megértésre talált az ifjúság körében ez a nemes és dicséret-

reméltó munkateljesítmény, mely szakított az eddigi hagyománnyal — hol és azt tüzte főbójára, hogy az ország érdekében teljesített munka még ha rongyszedés is az, a legszebb teljesítmény, amit az ifjúság a jövő érdekében kifejtethet.

P. Gy.

FELHÍVÁS A NAGYVÁRADI DIÁKKAPTÁROSOKHOZ

Fiúk, leányok! Mikor az egész nemzet élethalálharcát vívja az ellenséggel, gondolkozatok rajta, hogy illik-e Nektek a nyugodt békeidők pihenésével tölteni e drága napokat? Látjátok-e, hogy szüleitek roskadoznak a mindennapi kenyér, ruha és cipő beszerzésének gondjai alatt? Ha igen, vizsgáljátok meg lelkiismereteket és bizonyára arra a megállapításra juttok, hogy a család és a nemzet érdekében Nektek is tennetek kell valamit. A Ti jövőtökről van szó!

A tanítás két hete befejezést nyert.

Tobruknál erősödött az olaszok támadása

Angol bombák hulltak Palermora

Róma. (Stefani.) A fegyveres erők főhadiszállásának 397. közleménye: Tobruknál az olasz tüzérség nehéz ágyúval bombázta az ellenség gyalogsági különítményeit. Német és olasz gépek támadást intéztek ellenséges ütegek és állások ellen és épesített csapat gyülekezőhelyet bombáztak Sidi el Barranitól délnyugatra. Kelet-Afrikában a gondari övezetben élénk tüzérségi tevékenység folyik. Az ellenséges légierő vasárnap délután Palermora felé repült és a kikötőben némi kárt okozott. A polgári lakosság közül 3 ember meghalt és mintegy 20 megsebesült. (MTI.)

Róma. (Stefani.) A galla sidamói csapatok, amelyek Gazerra tábornok parancsára hosszú hónapokon keresztül a számban fölényben lévő ellenséggel álltak harcot és véres veszteséget okoztak az ellenségnek, kénytelenek voltak letenni a fegyvert, mivel olyan körülmények közé kerültek, hogy a küzdelmet tovább nem folytathatták. Ezeknek a csapatoknak még a lőszerkészleteik is kifogytak. Mint Amba Aladzsinál, az ellenség itt is megadta a katonai becsületet az olasz csapatoknak és a lobogóknak. A tisztek megtarthatták oldalfegyverüket és a főparancsnok megtarthatta hadseregét. (MTI.)

Róma. (Stefani.) Az olasz király és császár hétfőn a következő táviratot intézte Gazerra tábornokhoz: A hazahálaja és az ellenség katonai tiszteletadása, biztos bizonyítéka az ön és csapatai magatartásának az egyenlőtlen küzdelemben. A dicső honi halottakra gondolva, fegyvereink végső győzelmébe vetett biztos tudatban fejezem ki önnek dicséretemet és köszönetemet. (MTI.)

Vichyből jelentik: (NTI.) Az OFI francia hírszolgálati irodája jelentik Beirútból: Ma kilenc órákor az egész fronton változatlan volt a helyzet.

Több iskola igazgatója vagy diákkapitár felügyelő tanára felhívta figyelmeket a Diákkaptár munkájára. A legkisebb munka, ami Reátok vár: a városunkban található minden fém- és textil-hulladék összegyűjtése. Nemzeti létünkért vívott harcunkban szükségünk van minden gramm fémre, vagy rongyra. A gyűjtés megbeszélése végett jöjjetek össze szerdán az iskolátokban és azonnal indítsátok meg a gyűjtési rohamot, mutassátok meg, hogy méltó testvérei vagytok vitéz honvédeinknek!

Terveiteket a DK diák tisztikara szerdán délelőtt 10 órákor hozza el a

„Baross Gábor“ Kereskedelmi középiskolába, ahol közös megbeszélést tartunk 11 órákor a hozott határozatot elviszik Nektek az iskolába, ahol azoknak megtörténik mindenki beosztása. Rajta Gyerekek! Jó munkát!
A nagyváradi diákkapitáros csoportelnöke.

Amerikai tengerész csapatok megszállták Izland szigetét

Newyorkból jelentik a NTI: Amerikai tengerész csapatok tegnap megszállták Izlandot. Az elmők a kongresszushoz intézett rendkívüli üzenetében közölte, hogy az Egyesült Államok csapatai az Egyesült Államok és Izland kormányai között létrejött megállapo-

dás folytán hétfőn Izlandra érkeztek. Feladatuk, hogy az ottani brit csapatokat felváltsák.

Roosevelt ebből az alkalomból kiáltványt intézett Amerika és Izland népehez. A kiáltvány bevezetőjében az elnök bejelentette, hogy Izland miniszterelnökével történt megállapodás következtében amerikai csapatok szálltak partra a szigeten. A kiáltvány szerint Németország fenyegeti az Atlanti-óceán északi részét és így Angliának anyaggal való ellátását Amerika fenyegetve érezné magát Izland idegen hatalom által történt megszállásával, ezért utasította a tengeri erők parancsnokságát, hogy tegyen meg mindent az összekötő utak biztosítására.

Roosevelt kiáltványában biztosítja Izland lakosságát, nem avatkozik be Izland belső ügyeibe és mihelyt a világ elmúlik, a csapatokat ismét visszavonják. Izland az amerikai csapatok ott tartózkodása alatt is megtartja teljes szuverénitását és cselekvési szabadságát. (MTI.)

ÁTADTA MEGBIZÓ LEVELÉT AZ ÚJ SZÓFIAI NÉMET KÖVET. Szófiából jelentik a NTI: Boris király kihallgatáson fogadta Beckerle új német követet, ki átadta megbízólevelét. Az ünnepélyes aktuson a külügyminiszter is résztvett. (MTI.)

Délamerikában is háború fenyeget

Quiból jelentik: (Reuter.) Equador részéről hivatalosan jelentik a következőket: a perui határőrök benyomultak equadori területre, miközben tüzérségi tűz volt. A perui repülőgép 20 percig tartó légitámadást intézett Chacinas, Bavalito és Quapilo ellen. Egy templom, egy laktanya és egy magánház rombadőlt. A tömeg háborús láza egyre emelkedik 15 000 emberből álló tömeg járta be Quito utcáit és követelte a Perü elni megtorlást. A vegrehajtó tanácsot rendkívüli hatalommal ruházták fel. Több korosztályt behívtak. (MTI.)

KATONAI VÉDELMI INTÉZKEDÉSEK MINDKÉT ÁLLAMBAN

Limából jelentik: (Reuter.) Hétfőn a következő hivatalos jelentést adták ki: Az equadori határon Zarumila mellett a perui és az equadori határőrség közt tűzharc keletkezett. A perui határőrök visszaverték az equadori előőrsöket. Vasárnap éjfékor

az equadori csapatok ismét megkísérelték behatolni a perui területre, de visszaverték őket. — Egy perui katona meghalt, 16 equadori katona életét vesztette. A katonai hatóságok védelmi intézkedéseket tettek. (MTI.)

AZ ELNÖK PANAMERIKAI POLITIKÁJA ÉS A DÉLAMERIKAI ÁLLAMOK

Washingtonból jelentik a Stefani Iroda: Politikai körök szerint a dél-amerikai államokban fokozott mértékben váltott ki ellenhatást az elnök panamerikai politikája, amely közös arcvonalban akarja egyesíteni a két Amerikát Európával szemben. E politikával szemben Argentina és több más latin állam egyre erősebb ellenállást fejt ki. Argentina tudtára adta Washingtonnak, hogy fenntartja semlegességét. Nagy aggodalomra ad okot Peru és Equador vizsgálja is. (MTI.)

Nagy fűtőanyag megtakarítást ér el, ha régi fűtési cserépkályháit Hardmulh rendszerre vagy vegyes fűtésre átrakatja.

TESTA cserépkályha lerakat

Szaniszló utca 68.

A háború új szakasza kezdődik a Stalin-vonalnál

Virágessóvel fogadták honvédeinket Kolomeában. A honvédség villámháborúja a szovjet ellen

A Magyar Távírti Iroda jelenti: A Dnyeszterig diadalmasan előretört magyar honvédség teljesítményei közül mértékadó helyen elismeréssel szólnak a Kolomea határában vívott ütközetről. A szovjet csapatok itt rendkívül előnyös helyzetben akarták újját állni a magyaroknak. Gyorscsapataink támadása olyan lendületes volt, hogy a védekező szovjet erőket negyedórás harc után megütötték. A merész támadás eredményét különösen értékeli az a tény, hogy magyar részről úgyszólván előosztatok vettek részt a harcban, továbbá, hogy ezt egész jelentéktelen veszteség árán érték el.

A városba bevonuló honvédeket a lakosság virágessóval fogadta. A magyar csapatok által Colomeánál

és Staniszlauat visszavert szovjet csapatok Zalezcyki felé vonulnak vissza.

Ismeretes, hogy a magyar csapatok sok helyen elérték a Dnyesztert. A szovjet csapatok mind inkább kelet felé vonulnak vissza, hogy átjuthassanak a folyón. A szovjet csapatok vasárnap elszánt igyekezettel próbálták feltartóztatni a magyar erőket és különösen az egyik legfontosabb átkelő helyet akarták megtartani minél nagyobb erők visszavonulásának biztosításához. Harcikocsi ellentámadást is megkíséreltek, amely azonban összeomlott. A magyar páncélosok ezután elfoglalták az átkelő helyet. A zsákmány számbavétele most van folyamatban. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Az élcsoportok elérték az ugynevezett Stalin-vonalat. Ezzel a háborúnak új szakasza kezdődött, mert a szovjet erődrendszereinek birtokáért heves küzdelmek fejlődnek ki. Amíg a Stalin-vonalat megközelítették a német csapatok, a határtól mintegy négyszáz kilométert kellett harcolva és menetelve megtenniük. Ez tizennégy nap alatt sikerült. A jövő héten a Stalin-vonalért folyó harc lesz előtérben. Feltételezhető, hogy a német csapatok számára ez az ellenállási vonal sem jelent hosszabb időn át leküzdhetetlen akadályt. (MTI.)

Budapestről jelenti a Magyar TI: A szovjetrepülőök sorozatos hátsértéseivel és főként a súlyos áldozatokat követelt kassai bombatámadással kapcsolatban, amelyek Magyarország hadbalépését okozták a szovjet sajtó és rádió azt az arcátlan megállapítást tette, hogy a támadások meg sem történtek és a kassai támadás nem szovjet gépek műve volt. Sem Magyarországon, sem mástutt egy pillanatig sem merült fel

kétség, hogy ez a cáfolat ép oly hazugság, mint amilyen alávaló volt az idegen felségjelzés alatt megjelent szovjetgépek támadása. A támadás után napfényre került egy fel nem robbant szovjetbomba. Kétségtelenül megállapítható, hogy a fel nem robbant bomba vitathatatlanul a szovjet légiherő típusbombája. A rajtavevő cirillbetűs jelzés szerint a Leningrád melletti Putikov üzemekben készült

Szétbombázták a németek a Zsidomir felé vezető vasútvonalat

Berlinből jelentik: (NTI.) A keleti arcvonal ukrán szakaszán nagy sikerrel avatkozott a földi harcokba a légi fegyvernem. Zsidomir környékén vonatokat és gépkocsi oszlopokat pusztítottunk el. A Zsidomir felé vezető vasútvonalat szétbombáztuk. Július 6-án a Stalin-vonal előtt harcoló német légénység megrohant egy erődöt, amelynek légénységét a politikai biztosok bezárták az erődbe és harca kényszerítették. A folyosón vívott küzdelem után a légénység még életben maradt tagjai megadták magukat. A földalatti üregekből 8 nő is előkerült, akiket a szov-

jetbiztosok felfegyvereztek és harcra kényszerítették. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI.: Az előnyomuló német csapatok Dubno környékén sok ládát találtak különböző dum-dum lövedékekkel töltve. Az elesett szovjet katonák tölténytaszáiban is találtak ilyen lövedékeket. A berlini sajtó foglalkozik a lucki boisevista tömeggyilkosság szörnyűségével. A lucki fogházban mintegy 4000 embert tartottak, kiknek nagy része ukrán volt. A német csapatok a bevonulás előtt összerakták őket a fogház udvarán és lemészárolták. 1500 politikai foglyot egy másik épület udvarán gyűjtötték össze és szintén lemészárolták. (MTI.)

20 betonerődöt elfoglaltak, gazdag zsákmányt ejtettek a Stalin-vonalnál a németek

Berlinből jelentik: Német páncélos erők vasárnap elfoglaltak 20 korszerű betonerődöt. A német csapatok itteni előnyomulásuk során 154 harcikocsit zsákmányoltak. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Keleten július 2-én 345 páncélcocsit, 291 löveget, valamint különböző fegyve-

rek és felszerelések áttekinthetetlen tömegét zsákmányoltuk. A Pripjet körül megvert szovjet csapatok megkísérlik visszavonulni a Stalin-vonalba. A német gyalogság felvette a harcot a kiserődök ellen és áttörte. A német csapatok előnyomulása tovább tart. (MTI.)

Reggel Odol,
délben Odol, este Odol,
naponta háromszor
Odol.

ODOL

Berlinből jelentik: (NTI.) Leszámolás a boisevizmussal — cím alatt a Deutsche Wehr című hadseregpolitikai folyóirat érdekes számadatokat közöl a Szovjetunió Németország ellenes felvonulásáról. Május 15-én 1:3 lövészadosztály, 45 gépesített hadosztály vonult fel, tehát mintegy 158 hadosztály. A cikk emlékeztet arra, hogy a Führer 160 ellenséges hadosztályról beszélt. Ez a szám a lap szerint nagyon óvatos volt, mert reálható, hogy a szovjetcsapatok száma tekintélyes mértékben emelkedett a német határon. Csak megelégedéssel fogadhatunk minden újabb csapatgyűlésre, amelyet határunkra vezényeltek, hogy legalább egykettőre eltakarítsuk az egész szovjet hadsereget. (MTI.)

Az amerikai oroszok tiltakoznak a szovjet megsegítése ellen

Newyorkból jelentik: (Stefani) Az Amerikában élő oroszok szövetsége Amerika kormányának tiltakozó jegyzékét adott át a Szovjetunióknak igért támogatás miatt. A tiltakozó jegyzékben rámutatnak arra, hogy az orosz nép a Szovjetunió elleni háborútól várja felszabadulását. Ha Amerika kormánya a szovjet rendszert segíti, abból nemcsak Európára hanem Amerikára is veszedelem származhatik. (MTI.)

A FINNEK HANKO-NÁL EREDMÉNYESEN BOMBÁZTÁK A SZOVJET ÁLLÁSOKAT

Helsinki-ből jelenti a NTL.: Az állami hírszolgálati hivatal közli: Tüzeink Hanko környékén többször találta ellenséges állásokat. Összpontosított tűz alá vettük a kikötőben horgonyzó szállítóhajókat is. Ellenséges lőszerraktárakat felrobbantottunk. Tengeralattjáróink Tallinból Kronstadtbába tartó boisevista szállító járművek közül többet elsüllyesztettek. A keleti arcvonalon egy ellenséges támadást visszavertünk. Négyszáz ellenséges katona rövid küzdelem után elesett. Nagy volt a szovjet csapatok páncélcsovi vesztesége is. Több szakaszon jelentős távolságra nyomultak be a határon túl. Sok szökevény érkezett hozzánk az ellenség katonái közül. Légierőnk sikeresen bombázta az ellenség hátában a szovjet állásokat. (MTI.)

Lemberg fogházaiban száz meg száz holttestet találtak

Newyorkból jelenti a NTL.: A Newyork Enquirer közli Fleischer amerikai tudósító jelentését Lemberg-ből. Fleischer hangsúlyozza, hogy a Szovjet az elvonulás előtt vérfürdőt rendezett a politikai foglyok között. Utal arra, hogy Lemberg fogházaiban száz meg száz holttestet találtak és személyesen látott több helyet, ahol egy-egy csoportban 20-30 holttestet ástak el. Egy lemergi temetőben több mint száz új sír van, amelyekbe az utolsó napokban meggyilkolt lengyeleket és ukránokat temettek el. (MTI.)

Newyorkból jelentik: (NTI.) Az Associated Press tudósítójának jelentése szerint a boisevista tömeggyilkosságok áldozatainak temetéséhez hasonló megrendítő gyászszertartás kevés helyen fordult elő eddig. A külső jelek is mutatták, hogy a város lakossága teljesen összeroppan a boiseviki uralom alatt, amely a város életét teljesen felforgatta. A temetésen olyan óriási tömeg vett részt, hogy a városon átvonuló német katonaság többször megállította menetét, hogy a gyászoló tömegek elvonulhassanak. (MTI.)

Gyönyörű mintagazdaság virul a Mezőgazdasági Kamara 480 holdas birtokán

Vasat termelnek az erődökből, hidat építenek a tankárkon keresztül és külön termést várnak a gazdák

Nagyvárad. Saját tud. Négyszáznyolcvan hold birtoka van a mezőgazdasági kamarának a váradi határban. Nem valami kővér föld: túllontúl kiszipolyozta az elmúlt „mintagazdálkodás...”. A tankárok is itt húzódnak, aminek ásásakor mindkét oldalon nagy kiterjedésben teregették el a kiemelt vadföldet az egykori határövezet megerősítői. Őt vagy hat betonerdő romjai is éktelenkednek a birtokon, amelyek környékét széles sávban szöges drótok hálózata vonja be, amíg a honvéd utascsapatok ei nem távolították, de a vasövekkel betonalapzatai még ma is sűrűn pettyezik a földet sok helyen. A magtárakból, az istállókból, a gépszínékből, pajtákából, cselédlakásokból mindent elhurcoltak a bécsi döntés után s az Erdélyi Gazdasági Egyesület, mikor a múlt év október 3-án a katonai parancsnokságtól átvette a gazdaságot, mindössze két kimustrált lovat és egy szekeret talált itt a szépséges major felszereléséből.

Ma ismét megvannak a kamarai birtokon a legszükségesebb beruházások s nem maradt rajta megmunkálatlanul egy talpalatnyi földdarab sem. Ismét mintagazdaság, a szó magyar értelmében.

20 pengő befektetés — 270 pengő jövedelem-többlet

Koppány Rezső EMGE felügyelővel, a kamarai birtok kezelőjével bricskára ülünk és végigkocsizunk a földeken, amelyek most, aratás előtt, teljes pompájukban tárulnak eléünk. Egy gyönyörű buzatábla előtt állunk meg először. Már sárgállón hullámozik a szélben; vasos, tömött kalászkok hajladoznak száraikon.

— Tizenkét-tizenhat mázsát várok itt holdanként, — mondja Koppány felügyelő, — ami ezen a vidéken s különösen ebben a kiuzsorított földben nagyon szép eredmény.

A hatalmas búzarengetegben egy félholdas sávot veszek észre, amelyben silánynak látszik a termés. Szinte völgyet képez ez a terület a jobbról és balról büszkén magasló élethez képest, pedig a talaj olyan sík itt, mint az asztal. Ritkásan állnak a száraz, a kalászkok is csenevész s legalább öt-hat nappal visszamaradt itt a fejlődés a szomszédos területek nagyszerű vegetációjához képest.

— Ezzel a résszel mi történt? — kérdezem.

A felügyelő jelzőtáblákra hívja fel a figyelmem, amelyek a silány termésű terület meggyém állanak.

— Ezt a félholdat itt műtrágyázási ellenpróbanak hagytam meg. És mint látható, a próba fényesen igazolja a műtrágya hasznát.

Az egész nagy buzatáblán hol.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

dankint 100 kilogramm péti sőt szórattam szét, ami holdanként a szétszórás költségeivel együtt összesen 20 pengőbe került. Csak ezt a félholdat hagytam beszóratlanul. S az eredmény az, hogy a trágyázott terület legalább 9 mázsa szemtöbbletet fog

hozni holdanként a trágyázatlanhoz viszonyítva, ami holdankénti kerekén 270 pengő jövedelem-többletet jelent.

Minden környékbeli gazdának ki kellene ide jönnie, hogy saját szemével győződjék meg a műtrágya jelentőségéről.

Kincsesbánya a 480 holdas birtok

Dülöről-dülőre kocog velünk a bricska és az ember elámul, hogy helyes gazdálkodással, tervszerű területbeosztással mit lehet kizozni egy 480 holdas birtokból Gyümölcsös, faiskolák, kerti vetemény, gabona, káposztás növények, takarmányfélék a szemnek is tetsző gondos elrendezésben váltakoznak a birtokon, amelyek közepén derűsen állanak a gazdasági épületek. Különlegességekben sincs hiány.

12 holdon terem salátamag, ami nagyszerű termésű igér. Odébb 10 holdon mák terem s már gyönyörű virágzásban ígér pompás eredményt. Tizenkét holdon 6 vagy 8 különböző fajtajú fűmag várja a kaszálást; helyenként már meg is kezdték a vágását s kitergetett nagy ponyvákra pergetik a munkások a szemtermés nagyját, nehogy a beszállításnál elszóródjék.

Több nagy táblán összesen 12 hold szójabab szabályos sorai zöldelnek kissé esőre szomjazón, rokonával, a paszullyal, ami ugyancsak 12 holdon igyekszik az ide s tova négyhetes szárazsággal megküzdeni. Borsó 36 hold

don termést kielégítő eredménnyel; egy buja-zöld kétholdas táblán lóbab hoz egészen rendkívüli termést, más 10 holdon cirok fejlődik javában. — egész kis paradicsomot varázsolt ide Koppány Rezső felügyelő rövid néhány hónap alatt.

Váriák a magtárak az új termést

Betérünk a majorba. A magtárak már készen állanak az új termés befogadására. Az istállókban pompás tenyészállatok sorakoznak; a földművelésügyi minisztérium akciójának eredményeképpen.

A kormány ugyanis a biharmegyei gazdáknak előnyös fizetési feltételek mellett 120 darab üszőt, 80 tehenet, 80 lovat utalt ki, amelyek nagyrészt már le is szállították Somogyból, Tolnából, Vasmegeből, ahol az állattenyésztés magasabb színvonalon áll. A gazdák körében nagy érdeklődést váltott ki ez az akció s egyre többen jelenkeznek az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél fajállatok igénylésével, ami hivatalos lesz arra, hogy feljavítsa a román uralom idejében nagymértékben leromlott biharmegyei állatállományt.

Bővizű források buzognak a major területén

Különös geológiai tünettel állunk szemben itt, a kamarai majorban Bővizű források buggyantak fel nemcsak az udvaron, hanem a színek és istállók alatt is amelyek csobogó patalká egyesülve esőrgedeznek ki a földekre. A gépszin használhatatlanná is vált a források miatt; a gépek az udvaron, szabad ég alatt állanak. A majorba vezető út járhatatlanná lett, úgyhogy a faiskolán keresztül kellett új utat vágni a major épületei felé. Hovatovább megoldhatatlan problémák elé állítja a birtok vezetőjét a naponta új és új helyeken lüktető előbuggyanó források tömege, amelyek bizonyára érdekes tanulmányi területet nyújtanának a földtani intézetnek is. A cselédség, amelynek

egyre több munkát ad a roppant mennyiségben feltörő forrásvíz elvezetése, már szinte babonás félelemmel figyeli a rendkívüli tüneményt.

— Megátkoztak minket, — mondják. — Viz alá kerül az egész major, ha ez így megy tovább.

Idővel talán kitűnő öntözési lehetőségeket kínál majd a kamarai major még megszámlálhatatlan, de több, mint száza becsült forrása, ma még azonban sok nehézséget okoz, amelyek elhárításán éppoly buzgón fáradozik a birtok vezetője, mint kint a földeken a szárazság hatásának mérsekülésében. Különösen a kukoricánál, amelyet gyakori kapálással még meg lehetett tartani a teljes frissesség színvonalán.

Hogyan lesz kenyér a betonerdő vasából?

Betonerdők mellett haladunk el, amelyekből most szegény munkásemberek óhajtják kitermelni a vasat. Tanúi vagyunk, amint egy ötgyermekes munkás jelentkezik Koppány felügyelőnél:

— Tessék megengedni, hogy nekifogjak az erdő szétbontásának. Hosszú időre meglesse a kenyérem...

— Nem lehet azt megcsinálni, — feleli a felügyelő, — hiszen mások is próbálták dinamittal, nagy felszereléssel és a végén arra a belátásra jutottak, hogy nem érdemes...

De a munkás fogadkozik, hogy ő

pörölyvel, kalapáccsal, vasfűrészszel, aprólékos kitartó munkával tud annyi eredményt felmutatni, hogy megtalálja a számítást.

Kilónként 8 fillért lehet kapni a kitermelt vasért s abból két fillért ajánl fel a majornak.

— Hát én nem bánom, — feleli Koppány felügyelő. — Csak aztán ne hogy a kiálló vasak lefűrészlése után cserben hagyjanak minket...

Nehéz kenyér lehet ez; erődökből kitermelni a vasat, de a szükség ráviszi az embereket ennek a munkának a vállalására is s idővel talán el-

takarítják a volt határövezet földjeitől a román uralom e bántó emlékeit...

A tankárokhoz kanyarodunk: ott össtelepi kisgazdák dolgoznak serényen, hogy átjárót építsenek az árkon. Saját kezdeményezésük ez, ők maguk vásárolták a betoncsöveket is, amelyeket vízáteresztőnek fektetnek az átjáró alá. Ugy számítják, hogy utólag 20-50 fillérenként összeszedik reá a pénzt a környékbeli falvak és lanyák érdekelt gazdáitól, de egyelőre saját kockázatukra fektetnek pénzt és munkát az átjáróépítésbe.

Koppány felügyelő mindjárt meg is ajánlja a maga hozzájárulását az EMGE részéről, ami nagy örömmel tölti el a gazdákat.

— Hogy lehet az, — kérdezzük, — hogy erről az átjáróépítésről nem történt gondoskodás?

Az emberek vállat vonnak és dolgoznak tovább. A maguk szakállára, a maguk feje szerint mérnök nélkül, szakember nélkül, azzal az elgondolással, hogy ha majd kész lesz az átjáró, őrt állanak mellette s elkergetik, aki ott át akar majd hajtani, anélkül, hogy fizetett volna.

A kamarai birtok néhány szép darab földjét is megközelíthetővé teszi majd az átjáró. És itt is jöhetnek a környék gazdái a nagyszerű mintagazdaságra, amelyből mindenki gazdagon meríthet tanulságokat. (*)

Sikeresen záródott a kolozsvári zenekonzervatórium évvalótiuma

Nagyváradiai sikere az évről évről vizsgálva

Nagyvárad. Saját tud. Városunk zenei életének megnyilvánulásairól írt beszámolóiban sokszor találkoztunk eddig is Kriszta Miklósné szül. Lukács Ilona, a Fischer zeneköznevelő kiváló növendéke nevével. Most, hogy a kolozsvári állami zenekonzervatóriumban sikerrel végzett, ismét hazajött s így bekapcsolódhatik Nagyvárad most kialakulóban lévő komoly zenei életébe.

Eddig is úgy ismertük, mint intelligens, komoly felkészültségű, rátermett pianistát. A róla alkotott véleményünket és kritikánkat beigazolta azzal a kiváló eredménnyel, amit a kolozsvári zenekonzervatórium évről évről vizsgálva, majd pedig az ezt követő, a kolozsvári vármegyeházán, megtartott évről nyilvános hangversenyen elért, amelyen egy a szakemberek, mint a hangversenyen megjelent előkelő közönség teljes elismeréssel váltotta ki. Liszt „Liebes traum“-ját játszotta bravúros felkészültséggel és lírai elmélyüléssel. Az előkelő közönség előtt megtartott nyilvános hangversenyen az azon előkelő dr. Incédy Jocksmann Ödön, Kolozs megye főispánja személyesen hirdette ki a jelenen abszolváló Kriszta Miklósné Lukács Ilona zongora; Butsi Sári (ének), Körözi Sári (zongora), Imberi Gabriella (zongora) és Gerzon Béla (hegedű) nevét. Ezen a nyilvános hangversenyen csak azok szerepelhettek, akik az idén abszolválók és oklevelet nyertek közül az évet jeles eredménnyel végezték. Így csak a fent felsoroltak részesültek ebben a sokat jelentő zenei elismerésben. Kriszta Miklósné Lukács Ilona egyébként szülővárosában, Nagyváradon akarja megkezdeni tanári pályáját s alapos felkészültségével e város zenei élete sokat nyer vele.

Dr Paál Árpád beszéde a házassági törvényjavaslat képviselőházi vitája alkalmával

(Bevezető közlemény.)

Mélyen tisztelt Képviselőház! Én a magam adataiból úgy vessez ki és úgy találtam, hogy körülbelül negyvenezer zsidó-nemzsidó vegyes házasságról lehet szó a polgári házasságkorszaka alatt. A negyvenezer házasság — családonként átlag öt tagot véve — kétszáz ezer embert jelent a nemzet testében. Elhangzott az a nagyon tiszteletreméltó felfogás, hogy mivel a nemzet biológiai érdekei nagyobbak, nem jöhetnek szóba egyéni tragédiák. Azt azonban minden oldalon elismerik, hogy egyéni tragédiák igenis lehetségesek, sőt elő fognak állni. Ezt mindenki megengedi. Csakhogy itt, ebben a kétszáz ezer sorozatban nem egyéni tragédiákról, hanem tömegtragédiákról van szó. Ezt a tömegtragédiát mi, amikor kevesen vagyunk, nem engedhetjük meg magunknak, hogy úgy mondjam, öngyilkolásra, tessünk és lélkünk tépésére, mert ezzel megint történelemellenesen cselekednénk, a magunk fajtánk rokasztását idéznők vele elő.

Azt kell ismernünk, hogy 1895 óta egészen a mostani időkig, amikor az új javaslat az 1895 előtti keresztény házasság gondolatához való visszatérést jelenti, ebben a közbeeső időben, ebben a negyvenötven esztendőben történt valami olyan tévedésünk, amelyet helyre kell hoznunk. Ez a helyrehozatal gyöngítőleg és rokasztólag fog hatni esetleg fajbiológiai szempontból a következő nemzedékre, de ha azt a félvért majd úgy tudjuk kezelni, hogy a továbbiakban csak teljesen magyar vérről keveredhetik, akkor ennek a negyvenötven éves tévedésnek következményeit három-negy nemzedéken keresztül ki tudjuk javítani. Ezért tehát nem arra kell indikációt adni, hogy tilalmazzuk a félvértnek a teljesen magyar vértől való keveredését, hanem éppen arra kell indikációt adni, hogy az ilyen félvért csak teljesen magyar, keresztény vértől köthessenek házasságot. (vitéz Makray Lajos: Mint Olaszországban!)

Mélyen tisztelt képviselőház! Mi azt is érezzük, hogy az egyháakkal való konfliktus nagy veszedelme és aggodalma fenyeget. Ettől szeretnők a törvényjavaslatot megvédeni. Azért úgy képzeljük, helyes, ha az 1895-től egészen mostanáig tartó házassági rezsimnek a tényét, a történelmi folyamatát úgy vesszük, ahogyan volt, de ezenfelül még azt a további adalékot is megfigyeljük, hogy ez alatt a házassági rezsim alatt a magyar nép a maga nagy tömegében mindig ragaszkodott a keresztény házasságkötéshez. (Sütő Gyula: A nép igen!) Körülbelül úgy vehetjük, hogy a polgári házasságok mellett és mögött 90-95 százalékban mindig ott volt a keresztény házasságkötés is. Ezeket a keresztény házasságkötéseket, mivel egyeznek az előbbi történelmi tényekkel, történelmi folyamattal, szintén úgy kell vennünk, mintha beletartoznának ebbe a történelmi folyamatba és ennek folytatói volnának. Lehetséges, hogy a keresztény házasságokkal sok zsidó faji vegyülés is történt, több, mint egészen addig, amíg csak a keresztény házasságkötésnek volt meg a jogzárva. Lehetséges azonban, hogy az a

megszentelő hatás, amelyet a keresztény vallási felfogás a házassági életre okvetlenül kiterjeszt, már az első nemzedékben és még inkább a további nemzedékben érvényesítette a maga keresztényesítő, megnevesítő hatását.

Mi ezt, hogy úgy mondjam, nem dobhatjuk el magunktól és ezért úgy képelem, hogy amikor a törvényjavaslatnak két zsidó nagyszülő és két keresztény nagyszülő esetén zsidóságot megállapító rendelkezéséről van szó, akkor kíségetőnek vegyük fel azt, hogy: azonban 1895-től a jelen törvényjavaslat benyújtásáig — tehát nem törvényvé válásáig — eltelt idő

alatt ami keresztény házasságkötés történt, az azokban résztvevő felek és a keresztény házasságkötésekből eredő leszármazók nemzsidóknak tekintendők.

A másik dolog pedig, amit a javaslatba bele kellene venni, a következő. Az európai disszimilációs folyamatra való előkészület jeleit látjuk abban, hogy itt a „zsidó” fogalmát meg akarják állapítani és szorosan faji határok közé akarják vonni, de — melleleg megjegyzem — a faji határok megállapítását is fikcióból eredőnek tartom, mert más nem is lehet, mint csak fikció, az az alap, hogy én hogyan kép-

zelem a fajt. Ha ugyanis például a zsidó nagyszülőknél tulmenőleg akar-nam megállapítani a faji keretet, akkor lehetetlenség volna ehhez anyakönyvet és más olyan segédeszközöket kapnunk, amelyek a multra nézve a zsidó eredetet vagy a zsidó befolyást bizonyítani tudnák. Itt tehát, ime, megint egy bizonyosság van amellelt, hogy a vallási határokhöz kell kapcsolódni akkor, amikor a faji határokat akarjuk megállapítani. Itt megint az a helyzet állott be, hogy a faji és vallási szétválasztásnak alapeszmeileg nincsen tökéletes igaza. A faji és vallási meghatározások nagyon is koincidálnak és tulajdonképpen az előbb említett szempontot kell kiindulási pontul venni, amikor egy szorosabb faji fogalmat akarunk megállapítani. Ez is mutatja azt, hogy kár ellentéteket keresni a faj és a vallás fogalma között.

A továbbiakban tehát, amikor — mondom — arról van szó, hogy európai disszimiláció lesz és az ehhez való összhangosítás előkészületét kell a magyar nemzet részéről is megtenni, tehát egy fogalom meghatározás után a teljesen beidegződött zsidó állapotokat ki kell különíteni a magyar nemzet testéből, hogy ez a nemzettest kijelölt körvonallal álljon egy elkövetkező nemzetközi politikai és gazdasági elrendezésre, az ehhez való felkészülésre, mindenesetre a egész európai közvélemény, az egész európai példaadás vagy irányadó szempontok lesznek vezető és megszabó erejűek. Egészen bizonyosak lehetünk abban, — még ha esetleg nem is lennének németbarátok — hogy ebben az elkövetkező Európa-alakításban a német eszmének, a német akaratnak, a német elképzelésnek mindenesetre nagyon is vezető, nagyon is döntő, nagyon is elhatározó szerepe lesz.

Ha tehát a német faji törvény úgy állapítja meg a maga szabályát, hogy zsidónak pedig csak az tekintetik, akiknek három teljesen zsidóvéru nagyszülője van, akkor én úgy képelem, hogy a magyar nemzet törvényhozásának sem szükséges tulmennie ezen a faji keret-meghatározáson és teljesen nyugodtan veheti ezt a német meghatározást, mert ezzel negyedrésznyi magyar vegyületet ment meg a zsidóságtól s a félvért nézve megoldja azt a kínos kérdést, hogy azokat ne tekinthessek magyaroknak; ellenkezőleg, ezek egészen bizonyosan magyaroknak fognak tekintődni még az európai következő törvények értelmében is, a mi keresztény szándékunk szerint is. Ha a törvényjavaslatnak ilyen irányban való módosítása történik meg, hogy t. i. két nagyszülő zsidósága esetén nem állapítják meg az unoka zsidó mivoltát, hanem csak három nagyszülő zsidósága esetén, akkor, azt hiszem, megnugyatóan kiküszöbölődik az a legnagyobb vitapont, amely ezt a javaslatot illette.

Én tehát az Erdélyi Párt nevében mély tisztelettel kijelentem, hogy fajvédelmi, a kereszténységhez visszatérő gondolatokról sajátságos és tulajdonsága miatt ezt a törvényjavaslatot általánosságban, a részletes vita alapjául elfogadom. Azonban remélem, hogy az említett két vonatkozásban, vagyis először a keresztény egyházak szerinti házasságkötésekről elmondottak tekintetében, másodsor pedig a három nagyszülő zsidóságtól függő kritérium felvételével kijavítva fog majd törvényvé válni ez a törvényjavaslat. Ebben a feltevésben és ebben a reményben a törvényjavaslatot megszavazom. (Taps a közepén, jobbfelől és balfelől.)

Előléptetések és kinevezések a törvényszéknél, járásbiróságnál és a postánál

Nagyvárad. Saját tud. Az igazságügyminiszter dr. Lőrinczy Gyula nagyvárad királyi járásbírói járásbirósági alelnökké a nagyvárad. dr. Barsay László berettyóújfalui járásbírói a berettyóújfalui királyi járásbiróság elnökévé. dr. Levente István járásbírói a nagyvárad királyi ügyészséghez ügyésszé, dr. vitéz Gyarmati István kir. közjegyzőhelyettes telekkönyvi betétszerkesztő bíróné nevezte ki. Buzi János nagyvárad kir. tör-

vényszéki irodafőtisztnek pedig az irodaigazgatói címet és jellegzet adományozta. Dr. Bereczky Lajos békési lakost a törvényszékhez jegyzővé. dr. Molnár Sándort, dr. Pécsi Imrét, dr. Jakó Istvánt a járásbirósághoz aljegyzővé, dr. Kalona Lajost, dr. Bartos Györgyöt bírósági joggyakornokokká nevezte ki. Zabari Istvánt, Pocsai Albertet segédhivatali gyakornokokká Salamont Istvánt, Sámson Lajost I. oszt. altisztekké nevezte ki.

Kiket léptettek elő a postán?

A Kormányzó Ur a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium vezetésével megbízott magyar királyi iparügyi miniszter előterjesztésére

a posta fogalmazási szakaszán: dr. Erdélyi Géza (igazgatóság vezetője) postafogalmazónak postafogalmazói címet és jellegzet,

a posta forgalmi szakán: Fehér István (Nagyvárad 2.) postafelügyelőnek, postafelügyelői címet és jellegzet. Tóth József (igazgatóság) és dr. Jós László (igazgatóság) postafőtisztnek, postafelügyelői címet és jellegzet adományozott. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium vezetésével megbízott m. kir. iparügyi miniszter kinevezte: a m. kir. posta fogalmazási szakán: postatanácsossá a VII. fizetési osztályba: dr. Róna József postatitkárt.

Postatitkárrá a VIII. fizetési osztályba: dr. Mihálka Béla postatitkári címmel és jellegzet felruházott postasegéditkárt és dr. Vályi Zoltán postasegéditkárt.

Postasegéditkárként a IX. fizetési osztályba: dr. Harasztos Tibor, dr. Hetey-Herman Ottó és dr. Szűk Ödön postafogalmazókat.

Postafogalmazóvá a X. fizetési osztályba: dr. Magyar Zoltán és dr. Varga Zoltán I. oszt. postatitkárakat, dr. Popovics Andor, dr. Hegedűs József, dr. Kara László és dr. Tóth Kálmán II. oszt. postatitkárakat.

A m. kir. posta forgalmi szakán: postafelügyelővé a VIII. fizetési osztályba: Boros Gyula postafelügyelői

címmel és jellegzet felruházott postafőtisztet.

A m. kir. posta vezérigazgatója kinevezte: a m. kir. posta forgalmi szakán: postafőtiszté a IX. fizetési osztályba: Sifter Béla I. oszt. postatitkár. II. oszt. postatitkáré a XI. fizetési osztályba: András Agoston és dr. Gedeon István postaforgalmi gyakornokokat, postasegéditkáré a XI. fizetési osztályba: Gyüre Ferenc postadajnokot.

A posta üzemi szakán: postasegéditkáré a XI. fizetési osztályba: Horváth Jánosné postakezelőnő.

A posta műszaki üzemi szakán: postaműszaki segéditkáré a XI. fizetési osztályba: Csaba Lajost postaműszaki üzemi gyakornokot.

A m. kir. posta altiszti személyzeténél: II. oszt. postaltiszté a II. fizetési csoportba: Enyedi Elemér és Gerzely Gyula I. oszt. postaltiszteket.

A m. kir. posta műszaki segédsemmélyzeténél a II. fizetési csoportba: Kun László I. oszt. vonalfelügyelőt II. oszt. postavonalmesterré.

Intézkedések a családsegélyekről.

Budapestről jelenti a MTI: A Budapesti Közlöny mai száma a honvédelmi miniszter két rendeletét közli. Az egyik a rendés családi segélyre igényjogosultsággal bíró honvéd legénység hozzátartozójának segélyezéséről intézkedik, a másik a rendkívüli családi segély újabb szabályozását foglalja magában.

Belvárosi mozgóban

HazafeléFedák Sári legszebb filmje
Csortos, Vaszary P., Bilicsi, Hajmásy,
Petthes.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Szerdától:**Nagy dolog a szerelem**Luise Ulrich, Victor Sahl.
Kedden utoljára:**Zivatar Kemenes pusztán**

Apolló mozgóban

Nem gyerekjátékFőszerepben:
Mickey Rooney és Judy Garland
Híradó: a legújabb szovjet-oroszországi
hadiesemények.**A Nagysötétág egyik szőlőjében meggyilkolták és kirabolták Hottya Gusztáv hentesmestert****A rendőrség kétórás nyomozás után elfogta a rablógyilkosokat**

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn kora délután terjedt el a városban a hír, hogy *Hottya Gusztáv* közismert mézárasmestert, akinek a Nagypiacon van elárusító bódéja, a szőlőhegyen meggyilkolták. A hír valóban bizonyult: a szerencsétlen iparosembert a Nagysötétág egyik szőlőjében két fiatalember, a 21 éves *Ecsedi László* mézárosságát és *Rácz István* 28 éves mázolósegédét megölte és kirabolta. Mindkettőt még hétfőn délután letartóztatták és beismerő vallomásra bírták.

A borzalmas gyilkosságról a következő részletek váltak ismeretessé:

Bűnszövetkezet gazdag kereskedők kifosztására

Ecsedi László, *Rácz Imre* és *Szentmiklósi István* 27 éves fényező, — mindhármán dologkerülő munkanélküliek — már hetekkel ezelőtt bűnszövetkezetet alakítottak. Elhatározták, hogy henteseket, esetleg más jómódú iparosokat és kereskedőket fognak kicsalni sertésvásárlás ürügyével a hegyre, ott elteszik őket láb alól, holttesteiket elrejtik, pénzüket elveszik és felszítják maguk között.

Már hetekkel ezelőtt sikerült kicsalniok *Plecsán* hentesét, de ez, kiérve a szőlőbe, gyanusnak érezte a helyzetet és visszajött a városba, még mielőtt a cinkosok tervüket végrehajthatták volna. Kévéssel utóbb *Vászi Illés* hentesét csalták ki, de ez is úgy látta, hogy zavaros üzletbe keveredett és még idejekorán otthagya a sertésvásár közvetítőit. Harmadikban *Szabó Lajos* öszielőpi fakereskedőt szemelték ki áldozatul, akinek 3 tehén megvételét ajánlották, de ez alkalommal a cinkosok nem gyűltek mind össze a megbeszélés időpontjában, s így a drámai végkifejlet ezuttal is elmaradt.

A három fiatalember még más hentes és mézárasmesterekkel is folytatott tárgyalásokat, de egyikkel sem sikerült odáig vinni a dolgot, hogy a tervezett rablás végrehajtására sor kerülhetett volna. Különösen *Ecsedi László* buzgólkodott ezekben az alkudozásokban, annál is inkább, mert az ő testvérbátyja által bérelt szőlőt szemelték ki a tett elkövetésére. Szombaton azonban nem neki, hanem *Rácz Imre*nek sikerült rábírnia *Hottya Gusztávot*, menjen ki vele a hegyre, ahol kilenc ócsón eladó sertést tud. Megállapodtak, hogy *Rácz Imre* vasárnap délelőtt a Bunyitayligetben egy padon ülve fogja várni őt és együtt mennek ki a vásár lebonyolítására.

— Hozzon elegendő pénzt is magával, — mondta *Rácz* a mézárosnak. — hogy az üzletet azonnal meg lehessen kötni.

A megbeszélés időben találkoztak is és kiballagtak a Nagysötétág 7. szám alatt szőlőbe, ahol ebben az időben, mint a gonosztevők előre tudták, sen-

ki sem volt otthon, mert a szőlő bérletjének egész háznépe templomba szokott menni vasárnap délelőtt.

Most is néptelen volt a ház és gyümölcsfákkal beültetett udvar, csak *Ecsedi László* várakozott bátyja lakásának környékén.

A két fiatalember közölte *Hottya Gusztávval*, hogy a szóbanforgó kilenc sertést eladásra kínáló gazda a közeli szomszédságban lakik, de várni kell rá, mert szintén a városban van istentiszteleten *Hottya Gusztáv* nem találta ezt valószínűleg. Gondolta, megvárja a gazdát. Leheveredett a kut közelebe egy díófa árnyékába s ott — az eddigi megállapítások szerint — elnyomta az álmot.

Ecsedi és *Rácz* ekkor elérkezteknek látták az időt a cselekvésre. Tanakodtak, hogy ki üsse le kettőjük közül a gyanútlanul alvó mézárasmestert. Kicsit még vártak, hátba megérkezik harmadik cinkostársuk, *Szentmiklósi István* is, aki tudott a dologról, de nem jött el a megbeszélés időre, s azán *Ecsedi*, kátva lársa habozását s tartva attól, hogy az erőteljes *Hottya Gusztáv* felébred és akkor nehezebb lesz végezni vele, elhatározta, hogy munkához lát.

A présházban súlyos vésdorongot kerített, amelyet a prés csavarására használnak s az alvó *Hottya Gusztáv* hoz közeledett vele.

— Légy résen te is, — mondta közben társának, — mert ha nem ta-

lálom el jól és védekezni próbál, akkor segítségemre kell, hogy siess.

Miután *Rácz Imre* megigerte a közreműködést.

Ecsedi odaszórt a szerencsétlen emberhez és teljes erővel két ütést mért a fejére. Az áldozat meg sem mozdult többé: valószínűleg azonnal kiszívódott.

A két gonosztevő ekkor átkutatta a halott zsebeit és a pénztárcájában talált 230 pengőn testvériesen megosztott. Felmerült a gondolat, hogy a harmadik cinkosnak is félre kellene tenni valamennyit de aztán úgy döntöttek, hogy nem érdemli meg. Aztán megragadták a tetemet és fejjel előre bedobták a kutba. Még két hatalmas terméskövet is dobalt utána, nehogy valamiképpen életre keljen.

Aztán megbeszéltek, hogy a Körös-híd mellett, a cipőtakarítók helyénél fognak találkozni és mint akik jól végeztek dolgukat, külön utakon, nagy lekényugalommal eltávoztak a gyilkosság színhelyéről.

Ecsedi el is ment a kishidő tállárára, *Rácz* azonban nem. Ettől kezdve külön haladtak útjaik. *Rácz* bérautóba ült és kihajtatott *Micske* községbe, ahol jól kimulatla magát. Aztán ugyanazzal a gépkocsival visszatért, 50 pengő fuvardíjat fizetett és egy nagyvárad vendéglőben folytatta a mulatozást. *Ecsedi* pedig kiutazott a Félix-fürdőbe s ott minden pénzét elvert.

Hottyané hiába várja haza az urát...

Hottya Gusztávné hétfő reggelig hiába várta haza az urát. Délben már komolyan nyugtalankodni kezdett s egy órákor jelentést tett a rendőrségnek. Előadta, hogy férje vasárnap délelőtt távozott el hazáról s valószínűleg azzal a fiatalemberrel ment ki a szőlőbe, akivel még szombaton megbeszélte ezt az üzleti utat. Az a gyanuja — mondotta — hogy férjét elesalták s mint hogy sohasem szokott kimaradni, valószínűnek tartja hogy bűncselekménynek esett áldozatul. *Pontos személyleírás is adott az ismeretlen fiatalemberrel. Magas, sötétbarna, kékszemű, barna kockás kabátot viselt s felső fogsora aranyból van.*

A bűnügyi osztálynál azonnal két detektívcsoporthoz indult el az eset kiderítésére. Mikor az első csoport autóba szállt, hogy a megadott személyleírás alapján keresse az ismeretlen fiatalembert, akivel *Hottya Gusztávot* látták a gépkocsivezető közölte a detektívekkel, hogy egy kollégája vasárnap délután egy ilyen kinézésű fiatalembert vitt ki *Micskére*. Azonnal előkerítették a másik sofőrt, aki jól emlékezett vasárnapi utasára és elmondotta, hogy az illető százpengős bankjeggyel fizetett. Előadta azt is, hogy még vasárnap este

visszahozta *Micskéről* utasát, aki *Váradra* érkezve, a Püspöki-úti Korbuczféle vendéglőbe tért be.

A detektívek erre azonnal a Korbucz-féle vendéglőbe hajtottak, ahol kihallgatták a vendéglistát. Ez emlékezett a fiatalemberre, de a nevét nem tudta megmondani. Csak annyi felvilágosítással szolgált, hogy egy nővel mulatott, aki a London-utcában lakik. A London-utcában a detektívek megtalálták a fiatal leány lakását, de csak az anyjával tudtak beszélni, aki közölte velük, hogy leánya egy *Szaroveszky-utcai* műhelyben dolgozik. A detektívek tovább haladva a nyomon, felkeresték itt a leányt, aki előadta, hogy vasárnap este *Rácz Imrével* mulatott, aki valahol a Kálvária-utca végén Száldobágy felé lakik. Ekkor már bizonyosnak látszott, hogy jó nyomon vannak. Végig kutatták a jelzett utcaszakaszt és több mint egy órai megfeszített munka után, a Kálvária-utca 166. szám alatt megtalálták *Rácz Imre* lakását. Másnapos állapotban otthon tartózkodott, mikor a detektívek beléptek hozzá.

Zavartnak mutatkozott s arra a kérdésre, hogy „Hol van *Hottya*?” sápadtan tagadni igyekezett.

— Nem is ismerem, — mondotta

— semmit sem tudhatok róla.

Hottya Gusztávné azonban, ah a detektívekkel tartott, rögtön felismerte *Rácz Imrében* azt a fiatalembert, akivel férje még szombaton alkudozott.

De *Rácz Imre* még ennek ellenére is tagadott, mire bilincsbe verték és autóba ültették, hogy a rendőrségre szállítsák. A főútcán *Rácz Imre* megökölt és beismerte, hogy egy másik fiatalemberrel együtt agyonütötték *Hottya Gusztáv* és holttestét egy kutba dobta.

— Ki volt a cinkosod? — kérdezték tőle a detektívek.

— A nevét nem tudom — felelté *Rácz*.

Kézrekerül Ecsedi Imre is

Időközben a másik detektívcsoporthoz is nagy eréllyel folytatta a nyomozást. De akkor már az áldozat családjának tagjai is mindenféle kutaaták az eltűnt *Hottya Gusztáv* után. Több mézáros mondta nekik, hogy *Ecsedi Imre*, akit a piaci mézárosok jól ismertek, nekik is ajánlatot tett szőlőhegyi gazdák eladó disznóinak közvetítésére. Ekkor a gyanu *Ecsedi Imre*re terelődött s a második detektívcsoporthoz már őt kereste. Hétfő délután három órákor a Nagypiac-téren ismerték fel és vették őrizetbe, csaknem ugyanakkor, amikor *Rácz Imre* is rendőrkézre került.

A rendőrségi nyomozástól függetlenül a *Hottya*-család mindent elkövetett a rejtélyes eltűnés felderítésére. A Nagysötétág felé vették útjukat, mivel arról értesültek, hogy arról látták *Hottya Gusztávot* egy fiatalember társaságában. Tudomást szereztek arról is, hogy *Ecsedi Imre* bátyja bérelt itt egy szőlőt s alapos volt a föltevés, hogy *Hottya Gusztávnak* itt veszett nyoma. Átkutatták a szőlőt és a huszonnégy méter mély kutban a tizenöt éves ifjabb *Hottya Jenő*, az eltűnt mézárasmester unokaöccse egy holttestet fedezett fel. Erről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, amely e jelentés alapján kiterjesztette a nyomozást.

Délután három órákor mindkét tetes a rendőrség foglya volt.

Mindketten elmondották, hogy a gyilkosságot *Szentmiklósi István* *Darnjanich-utca* 13. szám alatt lakó autófényezővel tervezték ki. Ő azonban, úgy látszik, visszaretent a büntetőből, mert a megbeszélés találgatás nem jelent meg. E vallomás után a rendőrség azonnal őrizetbe vette *Szentmiklósi Istvánt* is.

Helyszíni szemlén a gyilkosokkal

Délután a rendőrség helyszíni szemlét tartott a gyilkosság színhelyén. Legelőször ki akarták emelni a holttestet a mély kutból, ez azonban csak a tűzoltóság segítségének igénybevételevel sikerült. Az ügyes orvos vizsgálata után lejátstták a tettesekkel a gyilkosságot. *Ecsedi* és *Rácz* egykedvűen mutatták meg, hogy hol feküdt *Hottya*, hogy végeztek vele és hogy dobta be a kutba.

A gonosztevők nem kerülnek rögtönítélő bíróság elé, de büntetésük minden valószínűség szerint köztétállal halál lesz.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 90,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12.27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
 adunk vissza

**LÉGI FORGALMI ELLENŐRRÉ
 LÉPTETÉK ELŐ A NAGYVÁRA-
 DI REPÜLŐTÉR PARANCSNO-
 KÁT.** Nagyvárad. Saját tud. Des-
 seffy Emőd légiforgalmi főosztály,
 a nagyváradi polgári repülőtér ro-
 konszemes, népszerű parancsnokát a
 kereskedelem és közlekedésügyi mi-
 nisztérium vezetésével megbízott ipar-
 ügyi miniszter légiforgalmi ellenőrré
 nevezte ki. A kinevezés általános örö-
 met keltett Nagyváradon.

**Darányi Gyula magas német kitün-
 tetése.** Berlinből jelenti a MTI: A
 müncheni német akadémia Darányi
 Gyulát, a Pázmány Péter Tudomány-
 egylet tanárát, a német-magyar kap-
 csolatok kiépítése terén szerzett kiváló
 érdemei elismerésül a Humboldt
 Éremmel tüntették ki. Az érmet Wüst
 professzor nyújtotta át.

KINEVEZÉS A POSTÁNÁL. A
 kereskedelemügyi miniszter Bán
 Lászlót, a román postától átvett posta-
 listát véglegesítette és ellenőrré ne-
 vezte ki.

**Kinevezések a nagyváradi rendőrség
 tisztviselői karában.** Budapestről je-
 lenti a MTI: A belügyminiszter Román
 János nagyváradi lakost az állami
 rendszerű X. főtisztviselői harmadik
 fokozatába m. kir. rendőr hivatali
 tiszté, Salamon Emilné, Kató József,
 Staharocky Mária, Kállay Mária nagy-
 váradi lakosokat az állami rendszerű
 díjnokok részére megállapított VI., V.,
 III., illetve II. fizetési fokozatba kine-
 vezte.

**A VÁRMEGYEI TESTNEVELÉSI
 BIZOTTSÁG ALAKULÓ KÖZGYÜ-
 LÉSE.** Nagyvárad. Saját tud. Kedden
 délelőtt, vitéz Nadányi János alispán
 elnöklésével tartotta alakuló közgyü-
 lését a vármegyei Testnevelési Bi-
 zottság. A közgyűlésen a levante ki-
 képzés irányelveit fektették le. To-
 vábbá a községi és vármegyei hozzá-
 járulásokat tárgyalták meg.

Felhívás. Az Ipartestület elnöksége
 értesíti az érdekelteket, hogy új csépió
 és vetőmag tisztító gépkezelői tanfo-
 lyam kezdődik. Érdeklődni lehet a m.
 kir. áll. gépipari iskolában, Schlauch-
 tér 4. sz. alatt. Elnökség.

Serteshizlálók! Uradalmak! Gazdaságok! Ipari serteshiz- lálók és sertéskereskedők

figyelmébe:

Közöljük, hogy úgy kövér mint
 sovány sertések értékesítésével
 foglalkozunk. Felkérjük, hogy
 hizott és sovány sertéseiket el-
 adásra felkínálják a Nagyvárad
 Husiparosok Szövetsége sertés-
 beszerző osztályának Nagyvárad
 Város Közvágóhídi telepén. Táv-
 beszélő **19-31.** Reggel 8 órától
 este 8-ig allandó irodai órák.

Megvételre keresünk jó álla-
 potban levő National-cassát.

**Az olasz királyi pár látogatása
 egy hadikórházban.** Mabuamiából je-
 lenti a Stefani: Az olasz király és
 császárszár és hitvese hétfőn délelőtt lá-
 togatást tett egy haditengerészeti
 kórházban, ahol két és fél órán át
 szívélyesen elbeszéltek a háború
 sebesültjeivel. (MTI)

**FŐSZOLGABIROI ERTEKEZLET
 A VÁRMEGYEHÁZÁN.** Nagyvárad.
 Saját tud. A természetrendelet életbe-
 lépésének kapcsán a főispán elnök-
 lete alatt pénteken főszolgabiroi érte-
 kezet lesz a vármegyei házában. ame-
 lyen részt vesz dr. Gyapay László he-
 lyettes polgármester és Nagyszalonta
 megyei város polgármestere is.

**A Duce tejet küldött a görögországi
 gyermekeknek.** Athénből jelenti: (Ste-
 fani) Görögországban 45 községben
 megkezdtek annak a tejnek a szétosz-
 tását, amelyet a Duce küldött a görög
 gyermekeknek. A közjóléti miniszte-
 rium titkára köszönetet mondott a
 Duce adományáért, amelyben az olasz
 előzékenység megnyilvánulását látják.
 Az elmúlt napokban az olasz katonák
 többször adták jelét előzékenységük-
 nek. (MTI)

**PÁLYAZAT AZ ÉLESDI VASHID
 ÉPÍTÉSÉRE.** Nagyvárad. Saját tud.
 A biharmegyei alispáni hivatal köz-
 lése szerint a kereskedelmi és közle-
 kedésügyi minisztérium a budapest-
 nagyvárad-kolozsvár-sepsiszentgyörgyi
 állami közúton Élesd községben épít-
 endő vasbetonhid építési és azzal
 kapcsolatos munkálatok vállalati úton
 való végrehajtására nyilvános ver-
 senytárgyalást hirdet. Az ajánlatok
 lepecsételt borítékban július 10. d. e.
 11 óráig a kereskedelmi és közleke-
 dési minisztérium segédhivatali igaz-
 gatójánál kell benyújtani (Budapest,
 II. Lánchíd-u. 1. I.)

Temetés. Hóttya Gusztáv 34 éves
 hentes és mészárosiparos meghalt. Te-
 metése szerdán délután fél 5 órakor
 lesz a közkórházból. (Erdélyi „Con-
 cordia”)

**KÖZMUNKÁT VÉGEZNEK EGY
 ADRIAI SZIGETEN A ZÁGRÁBI
 ZSIDÓK.** Zágrábról jelenti a Stefani:
 A Poglavnik elrendelte, hogy a zá-
 grábi zsidók nagyrészt szállítsák egy
 adriai szigetre, ahol közmunkát fog-
 nak végezni. (MTI)

**Három vasuti kocsi élt hat halott ál-
 dozata van a gyufával való játéknak.**
 Londonból jelenti a MTI: Jelenítettük,
 annakidején, hogy a nevécsülei gybr-
 vonat kisiklott és három kocsija fel-
 borult. A katasztrófa hat halálos
 áldozata volt. Mint a vizsgálat most
 megállapította, a katasztrófát gyufa-
 val játszó kollegiumi növendékek
 okozták.

**ÖSSZEHÍVTÁK A BOLGÁR KÉP-
 VISELŐHÁZÁT.** Szófiából jelenti a
 NTI: A bolgár képviselőház ülésze-
 kait királyi rendelettel július 9-re
 összehívták. Az ülés tárgya a felsza-
 badult tráciai és macedóniai terüle-
 tek rendkívüli költségvetésének tár-
 gyalása. (MTI)

**Hitler vezér és kancellár 500 ezer
 lelát adományozott a bolgár vihar-
 sultoknak.** Szófiából jelenti a
 NTI: Hitler vezér és kancellár a nem-
 rég viharlól sultott bolgár vidék la-
 kosságának 500.000 lelát adományoz-
 zott. (MTI)

**Megállapították Horvátország hatá-
 rát Németország felé.** Zágrábról je-
 lenti a NTI: Horvátország határát Né-
 metországgal és Olaszországgal egyt-
 értésben Németország felé is megál-
 lapították. A határ általában megfelel
 a történelmi határoknak, de Krajinában
 és Steyerországban kisebb módosítá-
 sokat végeztek Horvátország javára.
 (MTI)

**A Nagyvárad-i Iparosok Hitelszövet-
 kezte Temetkezési Egyesülete** értesíti
 „A” csoportjának tagjait, hogy Kme-
 z Lajos és Gábor Géza (593, 594-ik), a
 „B” csoportból özv. Balajthy Ferencné
 (285-ik) tagunk meghalt. Ezért az ese-
 dékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába vagy
 a pénzbeszedőknél. Az Elnökség.

Anglia és a szovjet szabad átvonulást kért Irántól

Rómából jelenti: (Stefani) A Popo-
 lo di Roma közli, hogy az angol és
 a szovjet kormányoknak Teheránhoz in-
 tézett kérése, amely arra irányul, hogy
 szabad átvonulást biztosítson Irán
 nyugati részén brit és szovjet csapa-
 tok számára, bizonyos mértékben sejt-
 tetni engedi a szovjet vereséget és azt,
 hogy

**a Szovjet meg akarja menteni a
 hadsereg maradványait és ennek a
 lehetséges utvonulnak felhasználá-
 sával egyesíteni akarják a szovjet
 világot az angol világbirodalommal**

Az ilyen esemény megváltoztatná
 Törökország ázsiai határainak status
 quóját. Bizonyos, hogy az ankarai kór-
 mányának erre az esetre jól elkészített
 terve van.

**Törökországra nézve ez a fejle-
 mény nem lehet tulságosan rokon-
 szemes, mert Törökország el akar-
 já kerülni azt, hogy a szovjet a
 Dardanellákhoz jusson és így itt is
 Törökország mellé kerüljön** (MTI)

**DÉLANGLIÁBAN NAGY TÜZEKET
 OKOZTAK A NÉMET BOMBÁK**

Londonból jelenti: (Reuter) A lég-
 ügyi minisztérium kedd reggeli hiva-
 talos közleménye szerint az ellenség a
 keddre virradó éjjel igen heves táma-
 dást intézett Dél-Anglia egyik városá-

ellen. Nagy károkat és tüzeket okoz-
 tak. Az eddigi jelentések nem tartják
 valószínűnek, hogy emberéletben nagy
 kár esett. Bombákat dobtak le ezenki-
 vül Dél-Anglia és Délkelet-Anglia
 egyéb területeire is. Egy helyen na-
 gyobb kárt okoztak és egy embert
 megöltek a bombák (MTI)

Berlinből jelenti a NTI: Felfegyver-
 zett német gépek hétfőn napközben
 mélyen benyomultak Nagybritannia és
 az angol vizek felé. Valamennyi német
 gép visszatért kiinduló pontjára. (MTI)

Berlinből jelenti a MTI: Egy angol
 repülőgép anyahajót találat ért és
 egy uszódokkot elpusztítottak a légi-
 erő harcikötelékei, amelyek 6-án ismét
 támadták Alexandria kikötőjét. A né-
 met harcirepülőgépek, mint a Német
 Távirati Irodának jelenti, az erős
 légharítás ellenére is találatokat ér-
 tek el a kikötőben horgonyzó angol
 repülőgépnyahajón. Egy leghagyobb
 ürméretű bomba beszakította a hajó
 falát. Egy másik bomba a hajó oldala
 előtt csapott le. A repülőgépnyahajó
 féloldalra dőlt. A további bombázások
 elpusztítottak egy uszódokkot.

**Hirdessen
 a Magyar Lapokban**

**Zombor város katonai parancsnoka
 válaszolt a váradai bõripari munkás-
 ságnak.** Nagyvárad. Saját tud. Jelen-
 tettük, hogy a Nemzeti Munkaközpon-
 tba tömörült bõripari munkásság Or-
 szágszázlót ajánlott fel a felszabadult
 Zombor városának. Zombor város ka-
 tonai parancsnoka egy megleghangu le-
 vélben köszönte meg a váradai bõripari
 munkásság vezetőségének ezt a szép
 hazafias elhatározását. Egyben közöl-
 te velük, hogy a zászlóavató ünnepség
 napját majd egy későbbi időpontban
 fogja közölni. Addig is a váradai bõri-
 parai munkásság nagy lelkesedéssel
 folytatja a zászló elkészítéséhez szük-
 séges anyagi alapnak a megterem-
 tését.

**ELKÉSZÜLT A VÁROSHÁZI
 FRESKÓ RESTAURÁLÁSA.** Nagy-
 várad. Saját tud. Kedden délelőtt ké-
 szült el a városházi freskó restaurá-
 lásával Udvarly Pál budapesti festő-
 művész. A gyönyörű képsorozat most
 eredeti pompájában díszlik a lépcső-
 ház mennyezetén. A képet a főispán
 jelenlétében bizottság vette át és fel-
 jes elismerését fejezte ki. A resta-
 rálással kapcsolatban felelevenítet-
 ték a freskó festésének történetét. A
 képeket Udvarly Géza, a restaurátor
 edesapja festette 1902-3-ban. A ro-
 mánok bemeszelték és címert festet-
 tek a helyére. A kivonulás után le-
 mosták és a Műemlékek Országos
 Bizottsága a minisztériumon keresz-
 tül megbízta Udvarly Pált, aki az
 eredeti színek és konturok alapján
 két hét alatt elkészült a restaurálás-
 sal.

**HALÁLRAITÉLTÉK, MERT A
 SZOVJETUNIÓT ÉLTETTE. Zág-
 rábról jelenti (MTI): Dubrovnik-
 ban legutóbb kivégeztek egy fiatal
 embert, aki nyilvánosan éltette a
 Szovjetuniót.**

**Moszkvában öt évi börtönnel büntetik
 a rémhírtérjesztőket.** Stockholmból je-
 lenti a MTI: A moszkvai rádió közöl-
 te a Szovjetunió fõtanácsának rende-
 letét, amely szerinti kettõtõt öt évig
 terjedhetõ fogházzal büntetik a rém-
 hírtérjesztõket. A rendeletet Kalinin és
 Gorkim, a fõtanács titkára írták alá.

**Pénzhigítás elõjelei mutatkoznak
 Angliában.** Stockholmból jelenti a
 NTI: A Göteborgi Posten londoni le-
 velezõje jelenti, hogy Angliában a pa-
 pirpénz növekvõ mennyiségébõl vilá-
 gosan látszik, a pénzhigítás fenyege-
 tése. A papirpénz forgalom évi 120
 millió fontnak megfelelõ összeggei nö-
 vekedett. A legutóbbi hét bankjegy
 forgalma 643 millió font volt, nagyobb,
 mint eddig bármikor. A szakszerveze-
 tekbe tömörülõ munkások a bányá-
 szok és a mezõgazdasági munkások
 újabb bõrkövetelést támasztottak. A
 háború kitõrsége óta a létfenntartási in-
 dex 45 százalékkal emelkedett. (MTI)

**Vasdoronggal ütõtte agyon gazda-
 társát egy szolnoki földmûves.** Szol-
 nokról jelenti: Zellei Mihály és Deák
 István földmûvesek hétfõn éjjel õsz-
 szeszõlalkoztak Zellei otthagya Deák-
 kot, majd visszatérve, vasdoronggal
 fejbévágta és Deák bicskáját kirántva,
 Deákba beledõfte. Deák a helyszínén
 meghalt. Még nem döntöttek arról,
 hogy Zellei ügyét a statáriális bíróság
 tárgyalja-e? (MT)

**Mikó László — Marostorda megye
 fõispánja.** Budapestõl jelenti a MTI:
 A Kormányzó a belügyminiszter elõ-
 terjesztésére Mikó Lászlót, Udvar-
 hely vármegye fõispánját ettõl az áll-
 lásától felmentette és Maros-Torda
 vármegye és Marosvásárhely szab. kir.
 város fõispánjává kinevezte. — A kor-
 mányzó a belügyminiszter elõterjesz-
 tésére dr. Sebessy Ákost Udvarhely
 vármegye alispánját fõispánná neve-
 zte ki.

Piaci árak

Baromfi piac.

Gyenge felhozatal. Tyúk párja 8—10 pengő. Sovány liba 5—7 pengő. Pecsényének 8—12 P. Hízott kacsa 7—10 P. Sovány kacsa 4—6.50 P. Tójas 12—13 fill.

Tejtermékek.

Erős felhozatal. Tej literje 26—28—30 F. Tejfel literje 1—1.30 P. Tehéntúró kgr. 1—1.10 P. Vaj kgr. 4—5.30 P. Sajt 2.40—2.80 P. Juhtúró kgr. 2.40—2.80 P.

Terménypiac.

Nem volt felhozatal.

Szénvásár.

Gyenge felhozatal: Lucerna 160 kgr. 750—900 P. Here 100 kgr. 620—820 P. Széne kgr. 450—630 P. Szalma kgr. 300—400 P.

Halpiac.

Rendes felhozatal. Kárász 1.60 P. Csuka kgr. 1.70—2.00 P. Hízalt ponty kgr. 2.20—2.40 P. Körös hal kgr. 1.50—1.80 P.

Marhavásár.

Gyenge felhozatal. Ökör páronként 700—1300 P. Vágómarha kgr. 90—1.10—1.20 P. Tejes borjú kgr. 1 évig 1.20—1.40 P. Borjú 1—2 évig drb. 160—180 P.

Sertésvásár.

Gyenge felhozatal. Süldő drb. 90—120 P. Választott malac drb. 60—90 pengő.

Élelmiszerpiac.

Erős felhozatal. Fokhagyma kgr. 1.70—2.00 P. Bab faj szerint 70—80—90 P. Szekfűgomba 1.40—1.70 P. Zöld borsó szemes 48—60 F. Zeller drb. 10—20 F. Zöldhagyma csomója 12—16 F. Hónapos retek 10—12 F. Kalaráb 2—3 F. Zöldpaprika drb. 8—12—16 fill. Cékla kgr. 20—28 fill. Spenót kgr. 1—1.10 P. Spárga 40—60 P. Máléliszt kgr. 00 F. Champion gomba 3—3.30 P. Zöldborsó 22—30 F. Torma drb. 20 fill. Padlutka csomója 3—5 F. Mezei sóska csomója 4—6—10 fillér. Uborka drb. 10—20—30 F. Fejes saláta 3—5—8 F. Uj burgonya kgr. 24—26 F. Zöld bab 40—56 F. Uj paradicsom kgr. 6—6.50 P. Zöldség, vegyes csom. 6—10 F. Tök drb. 20—26—38 F. Káposzta drb. 6—18 F. Olasz drb. 8—14—20 F. Karfiol drb. 16—20—26 fillér.

Gyümölcs piac.

Erős felhozatal, tartott árak. Eper kgr. 70—100—140 F. Cseresznye kgr. 1.40—1.70—2.00 P. Meggy kgr. 80—100—1.50 P. Málna kgr. 1—1.50—1.80 P. Kajszin barack kgr. 1.40—1.80—2.40 P. Francia barack kgr. 2.20—2.50—2.90 P. Körte kgr. 1—1.20 P. Pósméte kgr. 80—1.00 P. Alma kgr. 1—1.20 P. Ribizke kgr. 50—70—90 F. Szamóca literje 60—80 fillér.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár
Képeretezés

Falburkoló üvegcsempék
gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Segit a honvédség a hadbavonultak földjének megművelésénél

A honvédparancsnokságoknál kell kérni a munkaeő kirendelést

Budapestről jelentik MTI: A honvédelemügyi miniszter rendeletet adott ki arra vonatkozóan, hogy a rendkívüli fegyverszolgálatra bevonult földműves foglalkozású egyének családja részére azok kérelmére a legközelebbi állomásparancsnokság a községi elöljáróságtól kért írásban igazolt ráutaltóság esetén a lehetőséghez képest megfelelő számú legénységet és járművet bocsát rendelkezésre. Megsegítésre

csak kimondottan a kisbirtokosok jöhetnek tekintetbe. A munkára kirendelteteket kenyérrel csapattestük látja el. Egyéb élelmiszereikről a munkaadónak kell gondoskodni. Ennek ellenében a napi egy pengő ellátási pénzt a munkaadónak megfizetik. A takarmányozásról a kincstár gondoskodik. A munkaadónak csak szalastakarmányt kell biztosítani. Az érdekeltek kérelmükkel forduljanak a legközelebbi honvéd parancsnoksághoz.

Munkatáborba kerülnek a munkakerülők

Budapestről jelentik a MTI: A kormány a munkafegyelem biztosítására rendeletet adott ki. A rendelet szerint azokat a férfiakat, akiket a vállalt munka elvégzésének indokolt megtagadása, hanyag teljesítése, honvédelmi munkakötelezettségen alapuló felhívással vagy kirendeléssel szemben tanúsított engedetlenség, közérdekű és ha-

laszthatatlan munkavállalásának alapos ok nélkül való megtagadása, megtagadott munkakerülés vagy általában a dolgos élettől való vonakodás miatt rendőrhatalom által őrizet alá helyeznek (internálás) az erre a célra létesített munkatáborokban kell katonai vezetés mellett munkára szorítani.

Megjelent a statáriumot elrendelő hadtestparancsnoki hirdetmény

Milyen büntényekre terjed ki a rögtönbíráskodás

A m. kir. kolozsvári honvéd hadtestparancsnok, mint illetékes parancsnok 311/194. szám alatt parancsot adott ki rögtönbíráskodásra.

Az 1912. évi XXXIII. t.-c.-be iktatott katonai büntető törvénykönyv XXVI. fejezetében foglalt rendelkezések értelmében — a m. kir. miniszteriumnak 1941. évi június hó 30-án kelt 4870/1941. M. E. számú rögtönbíráskodást kiterjesztő rendelete alapján, — a katonai büntetőbíráskodás körében a m. kir. kolozsvári IX. honvéd hadtest egész területére kiterjedően a rögtönbíráskodás kihirdetését az alábbi büntetésekre rendelem el:

1. a felségsejtés, hűtlenség, lázadás büntetére, ideértve a felségsejtés és lázadás elkövetésére létrejött szövetséget és azok elkövetésére való felhívást is,

2. a löfegyver, robbantószer, robbanóanyag, (bomba, kézigránát, pokolgép stb.) használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetére, továbbá az ily gyilkosság elkövetésére irányított szövetségre,

3. a közegészség elleni büntetést (Btk. 315. §.),

4. a gyújtogatás büntetére,

5. a vízáradás okozásának a büntetése,

6. vaspályákon, távirtdákon, (tavbeszélőn), vagy hajókon, illetve légi járműveken, úgyszintén a villamosenergia fejlesztésére, vezetésére és elosztására szolgáló berendezéseken (tartozékaikon) elkövetett közveszélyű cselekmények büntetére (Btk. 434—436. §. 1939-II. t.-c. 208., 209. §., 1931: XVI. t.-c. 61. §.),

7. a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914. évi XL. t.-c. rendelkezéseibe ütköző „hatóságok, illetve hatósági közegek ellen, felfegyverkezve elkövetett erőszak büntetére.

8. az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921. évi III. t.-c. 1. §-ának első bekezdésében és 2. §-ában meghatározott büntetést,

9. a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekményekről szóló 1934. évi XV. t.-c. 1. §-ának har-

madik bekezdésében meghatározott büntetést.

10. a honvédelemről szóló 1939: II. t.-c. 203. §-ának első bekezdésében meghatározott, a munka folytonosságának megnehezítése és megghiúsítása által elkövetett büntetést, oly értelemben, hogy e büntetést kezdeményezői és vezetői ennek rögtönbíráskodás alá (203. §. 3. bekezdés), ha azonban a büntetést a munka szándékosan hibás, vagy hiányos végzésével, vagy pedig rongálással követik el, a rögtönbíráskodás a kezdeményezőkön kívül a tettesekre és részesekre is kiterjed.

11. a honvédelemről szóló 1939: II. t.-c. 204. §-ának első és második bekezdésében meghatározott a honvédelem érdekét veszélyeztető rongálás büntetére,

12. a honvédelemről szóló 1939: II. t.-c. 205. §-ának második bekezdésében meghatározott, katonai vezetővel szemben elkövetett engedetlenség és tetteges bántalmazás büntetére s végül

13. a légvédelmi készültséggel kapcsolatos előkészítés, úgyszintén a légi riadó jele alatt elkövetett gyilkosság, szándékos emberölés, súlyos testi sértés, továbbá lopás és rablás büntetére és pedig ezeknek a bűncselekményeknek a kísérletére, valamint úgy a tettesekre, mint a részesekre (Btk. 69. §.) is.

Felhívom a katonai büntetőbíráskodás alá tartozó egyéneket, hogy ily büntetést elkövetésétől mindenki óvakodjék.

Egyben figyelmeztetek minden ilyen egyént, hogy aki a kihirdetés után ilyen büntetést követ el, rögtönítélő eljárás alá kerül és halálal bünhődik.

Kötéllel végrehajtandó halálbüntetés szabandó ki, ha a cselekményre a törvényben amúgy is kötéllel végrehajtandó halálbüntetés van megállapítva, vagy ha a cselekmény közönséges bűncselekmény; minden más esetben a büntetés agyonlövésével végrehajtandó halál.

Rögtönítélő eljárásban a halálbüntetés, kísérlet, részesség és sikertelen felbújtás (Btk. 35. §.) esetében is alkalmazható.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve 6— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8:50 P
És Mihály harcolt „ 8— P
Mégis élünk „ 7— P
„ fűzve „ 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

A MÁV július 16-tól kezdve módosítja tarifáját

A Magyar Királyi Államvasutak üzemvitelét megdrágult, mert a dologi és személyi kiadások állandóan emelkednek. Ez már régebben szükségessé tette volna a díjak emelését, de erre csak most került sor. A hivatalos vasúti közlekedésben megjelent hirdetmény szerint július 16-tól kezdve a szállítási díjak megváltoznak.

A díjtételek a távolságok és az osztályozás szerint változnak, de eltérés van több fontos áru szállításánál is. Így például szénnél 15 százalék, míg a köveknél csak 10 százalékos az emelés. A mezőgazdasági terményeknél az átlagos 12 százalék emelés érvényesül. Nevezetes újítás, hogy a 15 tonnás kocsioknál a tarifaemelés 20 százalékig terjed. A szénexport és a vasérc kedvezményes tarifái megszűnnek.

Ugyancsak 12 százalékkal emelik a rendes és kedvezményes személytarifákat és bérletjegyek árát, valamint a poggyászviteldíjakat is.

A felemelt díjtételeket természetesen a köteleli tarifákban szintén érvényesíteni fogják.

A tarifaemelés mintegy 42—45 millió pengővel fogja növelni a MÁV bevételeit.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás

Kiadó augusztus 1-re egy 1 szobás, fürdő, vagy konyhás lakás. Cim a kiadóba. 791

Adás-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bémer tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruháért. 702

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek, órat, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Különféle

Fizetővendégnek mennék augusztus hóra hegyes-erdős vidékre, hol szabad fürdő is van. Ajánlatokat „Tisztviselő-nő” jellegre a kiadóba kérek. 790

Fehérnemű varrást és javítást házhoz is menve, olcsón vállalok. Vass Irén, Attila-u. 40. 789

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 3. szám.